

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

'Aanmerk het werk Gods' [p.5]

Gereformeerde Gemeente Woerden

Vanaf 1923 worden er op doordeweekse avonden in het 'Diligentiagebouw' te Woerden kerkdiensten belegd, waarin predikanten van de Gereformeerde Gemeenten voorgaan. In 1929 ontstaat er uit dit 'gezelschap' een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Bodegraven. Op 26 februari 1932 wordt deze afdeling zelfstandig. In hetzelfde jaar wordt het pakhuis van de zwagers A. van

Stuijvenberg en M.C. Blok in het Plantsoen ingericht als kerkgebouw. In 1970 wordt het huidige kerkgebouw in gebruik genomen. Aanvankelijk telt de 'Bethlehemkerk' slechts 360 zitplaatsen. In de loop der jaren wordt dit aantal echter uitgebreid tot 800. Momenteel wordt de gemeente gediend door ds. W.A. Zondag. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1038.

19/04/2018
jaargang 96

nr **29**

De openbaring van het Woord des levens

De Emmaüsgangers waren laat in de avond teruggekeerd en vonden de elven samen vergaderd. Het zijn niet meer de twaalven. Eén wordt er gemist, namelijk Judas. Eigenlijk waren het er tien, want Thomas was er ook niet bij.

En dat Hij is van Céfas gezien.

1 Korinthe 15:5

En die met hen vergaderd waren. Hoe groot het gezelschap geweest is, weten wij niet. Later lezen we van ongeveer 120 aanwezigen. Het is Gods Kerk op aarde in haar meest zuivere vorm. Een vergadering van ware Christgelovigen onder ambtelijk gezag.

Door de elven beleden

In dat bevoorrechte gezelschap komen de Emmaüsgangers binnen. Voor zij iets konden zeggen, wordt hen toegeroepen: 'De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien' (Luk. 24:34). Sinds de Emmaüsgangers waren heengegaan, is er veel veranderd. Simon Petrus is halverwege de avond binnengekomen. Zijn naam was 'rots' vanwege zijn belijdenis. Hij stond in hun midden als een verbrijzelde rots vanwege zijn verloochening. In zijn ogen was in plaats van bittere tranen een wonderlijke blijdschap gekomen. 'Ik was uitgeteerd maar Hij zag op mij neder'. Het getuigenis van de vrouwen werd niet geloofd. Petrus getuigt met apostolisch gezag en wordt wel geloofd. 'De Heere is waarlijk opgestaan'. Later schrijft hij in zijn brief: 'Want wij zijn geen kunstiglijk verdicte fabelen nagevolgd' (2 Petr. 1:16).

Door Simon verbeurd

Het laatste wat we van Petrus vernomen hebben, was op de Goede Vrijdag. 'En naar buiten gaande weende hij bitterlijk'. Sindsdien hebben we niets meer van hem vernomen. Hij was niet bij het kruis en ook niet bij de begrafenis. Hij had de Meester verloochend met vloeken en eed zweren. 'Toen begon hij zich te vervloeken en te zweren: Ik ken den Mens niet' (Matth. 26:74). Nadat al die vreselijke woorden waren uitgesproken, kraaide de haan. Daarop keerde de Heere Zich om en zag Petrus aan. 'En Petrus werd indachtig het woord van Jezus, Die tot hem gezegd had: 'Eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen' (Matth. 26:75).

Wat een wonder als wij indachtig worden aan het Woord Gods dat ons gepredikt is. Heeft het Woord ons al eens tegen gehouden? Hebben wij weleens bitterlijk geweend? Velen menen: eens geloofd altijd geloofd. Maar zo is het niet op Christus' leerschool. Gods wet moet scherp gepredikt worden, 'opdat wij ons leven lang onze zondige aard hoe langer hoe meer leren kennen' (HC 44).

Wij zijn zo vol van zelfbedoeling en verloochening. Het is zo'n wonder als we Gods eer eens mogen bedoelen. Petrus had indrukwekkende woorden gesproken. 'Al moest ik ook met U sterven, zo zal ik u geenszins verloochenen'. De grote Hartenkenner zoekt achter onze woorden naar waarheid in het binnenste.

Petrus' tranen kunnen de zonden niet afwassen. Er is maar één gerechtigheid die redt van de dood. Jezus moest voor Petrus de dood in. Om Jezus' lijdensweg te verstaan moest Petrus ook de dood in. De hoogmoedige rots moet verbrijzeld worden om op die ene Rots gebouwd te worden. De Heere werkt dat uit door Zijn Woord. 'En Petrus werd indachtig'. Hij maakt het Woord 'als een hamer, die een steenrots te morzel slaat' (Jer. 23:29).

Er hadden zoveel woorden geklonken die nu als hamerslagen op zijn geweten neerkwamen. Het Woord van de roeping tot het ambt. 'Ik zal u een visser van mensen maken'. Het woord van waarschuwing op het meer van Galiléa. 'Gij kleingelovige! waarom hebt gij gewankeld?' Het woord van Petrus' belijdenis in Cesaréa Filippi: 'Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods'. En tenslotte Christus' woord dat hij driemaal zijn Meester zou verloochenen.

ds. G. Clements,
Gouda

In dit nummer

4 Commentaar:
Overheid, toon wijsheid

6 Gemeente-zijn
in de 21ste eeuw [2]

20 De keus van Ruth

- 2** De openbaring van het Woord des levens
- 3** De aanspraak in het Gebed des Heeren [16]
- 5** 'Aanmerk het werk Gods'
- 7** Dichterbij Dordt
- 8** Rechtvaardig door het geloof [5]
- 9** 100 jaar Gereformeerde Gemeente Zwijndrecht
- 10** De SGP, vrijwel uniek
- 11** Jeugdtribiek
- 12** Boekennieuws
- 13** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 15** Kerkdiensten

Al die woorden waren hem nu als hamerslagen. Zware bijslagen op zijn ziel. Het is een bekend beeld van Thomas Boston. Hij zegt over de laatste bijslag: 'Dit is een slag die tot het hart gaat; en daardoor wordt alle hoop om zichzelf bekwaam te maken om tot Christus te komen geheel afgesneden.'

Wat blijft er dan over van de vooraanstaande Petrus? Aan zijn kant niets. Toch blijft er aan Gods kant nog zoveel over. Ja alles. 'Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude.'

Door Céfas gezien

In de vroege morgen zijn de vrouwen grafwaarts gegaan. Zij vonden de afgewentelde steen en de doeken. 'Maar Hem zagen zij niet.' Zij kregen de troostvolle boodschap van Christus' opstanding mee en ook een dubbele opdracht: 'Zeg het Zijn discipelen en Petrus.'

Wat een wonder dat Petrus niet van de lijst is afgevallen. Weet u wat ook zo'n wonder is? Geen van de discipelen heeft Petrus van de lijst geschrapt. Hij is door de discipelen niet verstoten. Uit twee korte zinnen bemerken we de intense blijdschap bij de discipelen.

'En is van Simon gezien' (Luk. 24:34). 'En dat Hij is van Céfas gezien' (1 Kor 15:5). Waar en hoe het gebeurd is, meldt de Schrift niet. Hij dwaalde als een schaap in het rond, dat onbedacht zijn Herder had verloren. Hij was het waard om voor eeuwig verstoten te worden. Hij is teruggebracht in Gods gemeenschap. 'Maar mij is barmhartigheid geschied' (1 Tim. 1:13). Hij heeft de Koning gezien in Zijn schoonheid, in de heerlijkheid van Zijn opstanding. Het staat in Petrus' geheugen gegrift als een onvergetelijke ontmoeting.

Kennen wij deze Godsontmoetingen?

Deze openbaringen van Christus aan de ziel? Zij zijn noodzakelijk en onvergetelijk. Zij zijn van zo'n onschatbare waarde dat zij hier door Paulus op een rij gemeld worden. De laatste openbaring is aan Saulus van Tarsus zelf en vond plaats na Pinksteren. Wat wil dat zeggen? De Heere zal Zich blijven openbaren door Zijn Woord en Geest. Christus openbaart Zich in de gangen van Zijn vernedering om te leren wat het Hem gekost heeft. Hij openbaart Zich in Zijn verhoging opdat wij met Zijn gerechtigheid zouden bekleed worden (Calvijn). En als Hij Zich openbaart deelt Hij de vrede mee die alle verstand te boven gaat. 'En als zij van deze dingen spraken, stond Jezus Zelf in het midden van hen, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!' (Luk. 24:36).

Thomas Watson

De eerste bede in het Gebed des Heeren [16]

'Uw Naam worde geheiligd'

Eerste toepassing

Merk op wat het ware kenmerk en de ware aard van een godvrezend persoon is: Hij is iemand die Gods Naam heiligt. Een ware heilige tracht vurig Gods Naam te verhogen. De vraag die hij zichzelf stelt in alles waar hij mee begint is: Zal deze bezigheid strekken tot de eer van Gods Naam? Zal God daardoor verhoogd worden? Paulus' voornaamste oogmerk was dat Christus grootgemaakt mocht worden, dat de kroon op Zijn hoofd mocht bloeien (Filip. 1:20). Een godvrezend iemand acht dat het nauwelijks de moeite waard is om te leven, als hij niet iets kan toebrengen aan de eer van Gods Naam.

Tweede toepassing

Hier mag ik wel een droeve klaagzang aanheffen en net als Paulus het wenende zeggen (Filip. 3:18). Bedenk toch eens hoe Gods Naam, in plaats van dat men Hem heiligt, onteerd wordt. Zijn Naam, Die meer waard is dan de zaligheid van alle zielen der mensen, wordt zeer veel schande aangedaan. Wij zijn zo geneigd te spreken over hetgeen óns wordt aangedaan, maar helaas, wat betekent óns leed! Gods Naam doet men het meeste leed aan. Zijn Naam is het dierbaarste wat Hij bezit. Wat zijn mensen gesteld op hun naam en hun eer! Maar Gods Naam wordt heden ten dage onteerd; die wordt verduisterd als het licht van de zon. Theodosius nam het heel ernstig op als men vuil op zijn standbeeld gooide. Maar veel erger is het als de heerlijke Naam van Jehova oneer wordt aangedaan. Zijn Naam wordt, in plaats van dat men Hem heiligt, door allerlei soorten mensen onteerd, door heidenen, mohammedanen, joden, roomsen en protestanten.

Wat moeten we doen om Gods Naam te eren en te heiligen?

1. Laten we een zuivere kennis van God verkrijgen. Beschouw Zijn uitmuntendste deugden: Zijn heiligheid, Zijn onbevattelijke goedheid. De engelen kennen God beter dan wij, daarom heiligen zij Zijn Naam en zingen Hem Hallelujah's toe. Laten wij ons benaastigen Hem te kennen als onze God. Wij kunnen voor Hem vrezen als Rechter, maar wij kunnen Hem niet eren als Vader, vóór we weten dat Hij onze God is.
2. Sta naar oprechte liefde tot God, liefde van hoogachting en van welgevallen, om u in Hem te verlustigen. 'Heere, Gij weet dat ik U liefheb' (Joh. 21:15). Degene die zijn meester niet liefheeft, kan hem nooit eren. De reden waarom Gods Naam niet meer geheiligd wordt, is omdat men Zijn Naam niet méér liefheeft. Tot zover de eerste bede.

*'Geheilgd word' Uw Naam; ai geef,
Dat elk, waar hij op aarde leev',
Dien Vadersnaam erkennen moog';
Uw deugden roeme hemelhoog;
Dat elk, als kind, aan U gelijk',
En in zijn doen Uw beelt'nis blijk.'*

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

(wordt vervolgd)

Overheid, toon wijsheid

P. Schalk,
Veenendaal

Er is een vreemde wedloop gaande in politiek Den Haag. Een wedloop tussen de aangenomen Donorwet, en de Intrekkingswet referendum die nog behandeld moet worden in de Eerste Kamer.

Er is een vreemde wedloop bezig in politiek Den Haag.

Eerst maar even die Donorwet. Deze is nipt aangenomen door de Tweede Kamer, omdat een Kamerlid van de Partij voor de Dieren in de trein zat in plaats van bij de stemmingen. Dat deed pijn. Vervolgens werd deze wet in de Eerste Kamer ook aangenomen met een krappe meerderheid. Daarna duurde het een paar weken voordat de wet bekrachtigd werd en in het Staatsblad kwam. Dat riep vragen op: waarom duurt dat zo lang? Volgens de verantwoordelijke minister moest hij eerst geld bij elkaar zoeken om de uitvoering te kunnen betalen.

Zodra de wet wel werd bekrachtigd, bleek waarom er zo veel haast achter zat. Veel mensen willen een referendum over de Donorwet. Binnen een dag waren de noodzakelijke eerste 10.000 handtekeningen binnen. En nu op naar de tweede horde. Bij 300.000 handtekeningen kan een referendum worden afgedwongen. Tenminste, als er geen spaak in het wiel komt.

Intrekkingswet

Inmiddels is er nog een andere wet in de maak. In het nieuwe regeerakkoord staat immers dat men wil stoppen met het houden van referenda. Een kroonjuweel van

D66 wordt opgeheven, omdat het kabinet vindt dat het een verkeerd middel is. Dat bleek vooral bij het eerste referendum over het Oekraïne-verdrag. Een volslagen mislukte manier om de representatieve democratie, die van de volksvertegenwoordiging in Tweede en Eerste Kamer, te doorkruisen. Een referendum werkt immers niet via de volksvertegenwoordiging, maar is een vorm van directe democratie. Het volk kiest zelf.

Addertje

Maar er is iets vreemds aan de hand. De regering heeft in de Intrekkingswet gezegd dat deze wet ingaat met terugwerkende kracht. Met andere woorden, over de Intrekkingswet zelf mag niet eens meer een referendum gehouden worden. Dat roept erg veel vragen op. Blijkbaar is het juridisch gezien mogelijk, maar is dat wel zo netjes van de overheid? En nu komt daar nog iets bij. Stel dat de Intrekkingswet wordt aangenomen voordat het referendum over de Donorwet mag beginnen, dan geldt de terugwerkende kracht ook voor dit referendum.

De voorstanders van de Donorwet hopen dat er geen referendum meer gehouden zal worden. Want ja, dan staat de Do-

norwet die door hen is bedacht weer ter discussie. Dus moet de Intrekkingswet er zo snel mogelijk doorgedrukt worden in de Eerste Kamer. Echter, die Eerste Kamer heeft ook weer gedachten over deze beide wetten. Kortom, het addertje onder het gras is bekend. Maar hoe maak je dat addertje nu onschadelijk?

Spelletje

Natuurlijk is het makkelijk om er een politiek spelletje van te maken door het proces in de Eerste Kamer zoveel mogelijk te vertragen. Dat lijkt aantrekkelijk, zelfs voor tegenstanders van een referendum. Immers, ook voor hen is het nu wel een aanlokkelijke gedachte dat het gedwongen donorschap aan de kaak wordt gesteld. Immers, de Donorwet gaat niet uit van doneren, maar van annexeren. Als iemand geen actie onderneemt dan staat er standaard in het systeem dat hij of zij geen bezwaar heeft tegen donorschap. Dat gaat zo ver dat veel mensen wel graag een keer zouden willen reageren via een referendum.

De vraag is echter of de Eerste Kamer een dergelijk spelletje, van trainen en uitstellen, moet spelen. Veel beter zou het zijn als de regering zou beseffen dat het niet goed is om via een politieke wedstrijd de burgers de pas af te snijden, zodat er geen referendum meer gehouden kan worden.

Wijsheid

En zo komen wij bij de taak van de overheid. Allereerst is de overheid 'Gods dienaar, ons ten goede', zoals in de Romeinenbrief te lezen is. Daar zijn gezagslijnen uit te trekken, maar ook gedragsregels uit te lezen. Als voorbeeld kan gekeken worden naar het gezag en het gedrag van koning Rehabeam: het volk vroeg om een gematigder belastingsstelsel, zijn gedrag in zijn antwoord was dat hij hen hard zou aanpakken. Dat liep niet goed af. Beter had hij kunnen luisteren naar de wijze raad van de raadgevers van zijn vader Salomo: "Indien gij dit volk goedertieren en jegens hen goedwillig wezen zult en tot hen goede woorden spreken, zo zullen zij te allen dage uw knechten zijn" (2 Kron. 10:7).

Moet de regering dan maar altijd alles toegeven wat het volk wil? Nee, maar in een kwestie als deze, waarin mensen zelf willen beslissen over wat er gebeurt met hun eigen lichaam als zij sterven, dan getuigt het van wijsheid als de overheid ruimte geeft.

'Aanmerk het werk Gods'

Thomas Boston laat zich in "Het kromme in het levenslot" diep in zijn hart kijken: 'De mens wordt wenende geboren, leeft klagend en sterft teleurgesteld in de wereld'.

J. van 't Hul,
Lieren

Boston ontleende de titel voor "Het kromme in het levenslot" aan Prediker 7:13: 'Aanmerk het werk Gods; want wie kan recht maken wat Hij krom gemaakt heeft'. Daarmee legt Boston in twee zinnen het fundament voor zijn boek: De krommingen in het leven komen van God, want Hij is het Die in Zijn wijsheid alles bestuurt en regeert. En als God in Zijn voorzienig beleid iets krom gemaakt heeft, welk mens zou in staat zijn dat weer recht te maken?

Er is geloof nodig om de levenskrommingen in dit licht te zien, zegt Boston. Er is ook geloof nodig om te zien dat de zonden de grondoorzaak van alle tegenheden zijn. Het kromme is in de wereld gekomen door de zonde; het is toe te schrijven aan de val. 'De zonde heeft het hart en de zinnen van de mens zodanig verbogen dat zij krom geworden zijn ten opzichte van de heilige wet en God heeft rechtvaardig het lot van de mens zo verbogen dat het ook krom werd. En dit kromme in ons lot is onlosmakelijk verbonden met onze zondige staat'.

Een oog des geloofs

Er is licht van Boven voor nodig om dit in het juiste licht te zien. 'Het is immers alleen het licht van het Woord dat er een juist beeld van geeft, daar het in de beproevingen Gods werk laat zien en dus oogmerken die passen bij Gods volmaakte deugden. Als deze door het oog des geloofs worden opgemerkt en goed overdacht, dan heeft men een juist gezicht op kommervolle omstandigheden'.

'Aanmerk het werk Gods', zegt de Prediker. We moeten dus, schrijft Boston, in het kromme, in het moeilijke en onaangename van ons leven op een verstandige wijze letten op de hand Gods. 'U ziet het kruis zelf heel goed; ja, u denkt er voortdurend over na en bekijkt het op uw gemak van alle kanten (...), en u kookt van woede. Wilt u echter tot bedaren komen, hef dan uw ogen op naar de hemel en merk het doen van God daarin op en bezie 't als het werk van Zijn hand. Let daarop en overdenk dit goed'.

Levenskrommingen zijn toe te schrijven aan de zondeval.

'Want wie kan recht maken wat Hij krom gemaakt heeft', vraagt de Prediker. Het kromme in ons leven is Gods werk, het is Zijn doen, schrijft Boston. Ons verdriet zal er blijven zolang als Hij het wil. 'Al zou u zich tot het uiterste inspannen om het recht of effen te maken, toch zal uw poging tevergeefs zijn. Het zal niet veranderen, al doet u nog zoveel. Alleen Hij Die het gemaakt heeft, kan het kromme herstellen, of het kromme recht maken'. Deze wetenschap moet een mens tot stilzwijgen brengen, 'en hen zo onder het kromme in hun lot brengen tot een gehoorzame onderwerping aan hun Maker en Regeerder'.

Er leeft geen mens zonder enige moeite. Het lot van alle mensen bevat wel iets dat krom is. 'Er is hier geen volmaaktheid, er is buiten de hemel geen lot zonder kromming'.

Het eeuwig raadsbesluit

Er leeft geen mens zonder enige moeite. Het lot van alle mensen bevat wel iets dat krom is. 'Er is hier geen volmaaktheid, er is buiten de hemel geen lot zonder kromming'. Maar, zegt Boston, er is in iemands leven beslist niets dat krom is ten opzichte van de wil en het doel van God. 'Neem de onaangenaamste en treurigste beschikking in iemands lot en leg die naast het eeuwig raadsbesluit, dat God in de diepten van Zijn oneindige wijsheid voor de grondlegging der wereld genomen heeft en zij zal er precies mee overeenkomen zonder de minste afwijking, want alle dingen zijn gewerkt naar de raad van Zijn wil. Leg haar naast de voorzienigheid Gods in de regering van de wereld, dan is er een volmaakte harmonie. (...) Daarom is wat op aarde het kromste in het lot is, recht in de hemel'. Aan de hand van Prediker 7 zegt Boston dus drie dingen: In de eerste plaats dat krommingen in het leven het werk des Heeren zijn, want Hij regeert. In de tweede plaats dat geen mens recht kan maken wat God krom gemaakt heeft. En in de derde plaats zegt Boston dat de krommingen in het leven van Gods kinderen straks in de hemel weleens helemaal recht kunnen blijken te zijn geweest. 'Er is alleen geloof nodig om de levenskrommingen in dit licht te zien'.

(wordt vervolgd)

Iemand die de Heere vreest, reist niet graag alleen door de woestijn van dit leven.

Gemeente-zijn in de 21ste eeuw [2]

ds. C.J. Meeuse,
Arnhemuiden

Gods Kerk komt plaatselijk tot openbaring door Gods werk in de bekering van zondaren. Die door de Heere verzameld worden, moeten ook gaan vergaderen.

3. De plaatselijke gemeente hoort bij Christus' Kerk op aarde, zoals een gezin bij een familie hoort.

Paulus schrijft: 'En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkander vermanen; en dat zoveel te meer, als gij ziet dat de dag nader' (Hebr. 10:25).

Hier is een toepassing te maken op plaatselijk niveau, alsook op landelijk en zelfs op internationaal niveau. Iemand die de Heere vreest, reist niet graag alleen door de woestijn van dit leven. Kinderen Gods hechten aan de gemeenschap met elkaar. Artikel 28 van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis begint met de zin: 'Wij geloven, aangezien deze heilige vergadering is een

verzameling dergenen, die zalig worden, en dat buiten haar geen zaligheid is, dat niemand, van wat staat of kwaliteit hij zij, zich behoort op zichzelf te houden, om op zijn eigen persoon te staan; maar dat zij allen schuldig zijn, zichzelf daarbij te voegen en daarmee te verenigen; onderhoudende de enigheid der Kerk...'

Als individu hoor je aansluiting te zoeken bij een gemeente waarin kinderen Gods zijn. In het buitenland is dat soms niet goed mogelijk, maar bij een gezond geestelijk leven zal men er zeker naar zoeken. Als gemeente mogen we het grote geheel niet uit het oog verliezen. Christus heeft één Kerk op aarde, Zijn ene lichaam, Zijn ene bruid. De band met andere oprechte christenen moet gevoeld worden, bijvoorbeeld in het gebed in de gemeente, maar

ook in huiselijke gebeden. We moeten denken aan andere christenen met hun noden, in vervolgingen, op de fronten van het Koninkrijk, dus op zendingsvelden, op evangelisatieposten en werk van Bijbelverspreiding of diaconaal werk. De eenheid van Zijn Kerk wordt door Christus nadrukkelijk genoemd in Zijn gebeden: 'En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als Wij één zijn (Joh. 17:22).

Als we voelen dat de gemeente een gemeenschap is en behoort bij het grote verband van Christus' bruidsgemeente, dan leven we met elkaar mee. Was het niet prachtig dat bij de Dordtse Synode zoveel afgevaardigden uit buitenlandse kerken tegenwoordig waren?

4. De levende leden vormen het wezen van de gemeente.

We moeten bij het spreken over Christus' Kerk nooit vergeten dat we daarvan alleen wezenlijk lid zijn door wedergeboorte.

Door geboorte en doop horen we tenminste uitwendig bij de gemeente. Alleen door wedergeboorte worden we wezenlijk een lid van Christus' lichaam en horen we bij Zijn bruid.

Artikel 27 van de geloofsbelijdenis begint ermee: 'Wij geloven en belijden een enige Katholieke of algemene Kerk, dewelke is een heilige vergadering der ware Christgelovigen, al hun zaligheid verwachtende in Jezus Christus, gewassen zijnde door zijn bloed, geheiligd en verzegeld door den Heiligen Geest'.

Door geboorte en doop horen we tenminste uitwendig bij de gemeente. Alleen door wedergeboorte worden we wezenlijk een lid van Christus' lichaam en horen we bij Zijn bruid. Door belijdenis te doen worden we zelfs een mondig lid van de gemeente. Maar Christus zei dat er altijd kaf tussen het koren en onkruid tussen de tarwe is. We gebruiken zelfs het beeld wel van steigerhout bij het Godsgebouw dat uit

levende stenen bestaat. We spreken wel van de onzichtbare Kerk, omdat wij het wezen niet kunnen zien en ook niet uitmaken wie er wezenlijk bij Christus horen. We mogen echter niet rusten voordat we weten een levend lid te zijn. We mogen niet tevreden onbekeerd zijn, niet berusten in een uitwendige relatie die geen stand zal blijken te houden als het straks eeuwigheid wordt. Vreselijk is het als iemand zijn dooplidmaatschap veracht en opzegt. We worden bij de doop geroepen om ons hart aan de Heere te geven en daarmee heel ons leven. De doop houdt een rijke nodiging in, want we kregen van God een teken en zegel van Zijn verbond. Het is de betekende zaak niet, maar het is wel een teken van God dat als een zichtbare roepstem mag gelden en

ons toont dat bij Hem de betekende zaak te verkrijgen is.

Wie durft God van onwilligheid te beschuldigen en daarmee van onoprechtheid nu Hij onder Zijn bestuur dat teken aan ons gaf? 'Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen die Hem gehoord hebben' (Hebr. 2:3).

Wie de gemeenschap van de kerk veracht, veracht daarmee het heil dat God aanbiedt, dus de zaligheid. Onze belijdenis zegt dan ook in artikel 28 dat er buiten de kerk geen zaligheid is. (wordt vervolgd)

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [13]

Het begin van de vergadering

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

Uit de Voorrede van de DL: 'Deze eerwaarde synode (na voorafgaand algemeen vasten en bidden door de autoriteiten der Hoge Overheid in al de Nederlandse Kerken tot afbedding van Gods toorn en verwerving van Zijn genadige bijstand uitgeschreven en gehouden) in des Heeren naam binnen Dordrecht vergaderd zijnde, ontstoken in liefde tot God en de welstand der Kerk, en wezende, na aanroeping van Gods naam, met een heilige eed verplicht, van alleen naar het rechtsnoer der Heilige Schriftuur te oordelen en in het onderzoek en oordeel van deze zaak met een goede en oprechte consciëntie te handelen, heeft zeer naarstig en met grote lankmoedigheid gearbeid...'

Wat een gereis naar Dordt! Zeker in die tijd, waarin de reismogelijkheden beperkt en primitief waren. Daar gaan ze, de afgevaardigden uit de Nederlandse provincies, de buitenlandse vertegenwoordigers/theologen en natuurlijk de overheidsvertegenwoordigers, later genoemd 'de Gedeputeerden van de heren Generale Staten'. Zij waren immers de gastheren. Er valt veel te leren van de manier waarop men naar deze kerkvergadering toeleefde. Er staat in deze Voorrede een zin tussen haakjes:

de overheid(!) heeft bevolen dat er overal in het land eerst zou worden gevast en gebeden. Men zonderde zich af, ontzegde zich zelfs geoorloofde genoegens of bezigheden, en men bad tot de Heere. Waarvoor? Om twee zaken: of Hij niet langer in Zijn rechtvaardige toorn, die wij verdiend hebben, maar in gunst op ons wil neerzien. En of Hij die mensen, die daar in Dordt zullen samenkomen, toch wil helpen. Het kerkvolk kwam samen, vastte

en bad. Want er was schuld en nood! Zelf had men vergevende genade nodig en de ambtsdragers hadden ook genade nodig: om bekwaam en getrouw gemaakt te worden. (Ook tussen haakjes: weet jij wat een bidstond voor een synode is? Weet jij wat het is, om zó mee te leven met het kerkelijk leven? Om over drukbezette ambtsdragers maar te zwijgen...)

Dan begint de vergadering. Samen wordt er in ootmoed gebeden, om Gods gunst en hulp. Er staat niet (lang) gepreekt of veel gememoreerd. Maar er wordt gebeden, niet voor de vorm, maar vanuit de behoefte en de nood. 'In liefde ontstoken tot God en de welstand van de kerk'. Let op de volgordel! En daarna wordt door iedere afgevaardigde plechtig een eed afgelegd, om alleen te spreken overeenkomstig het Woord van God en om gewetensvol te handelen voor Gods aangezicht. Letterlijk zei men dit: 'Ik beloof voor God, Wiens tegenwoordigheid als Doorzoeker van nieren en harten ik geloof en eer, dat ik in al deze synodale handeling...niet enige menselijke schriften, maar Gods Woord alleen voor een zekere en ongetwijfelde regel des geloofs zal houden en gebruiken. En dat ik in deze ganse zaak niets zal voorhebben dan de ere Gods, de rust der kerk, en voornamelijk het bewaren van de zuivere leer. Zo help me mijn Zaligmaker Jezus Christus, Die ik gans vurig bid, dat Hij mij in dit voornemen met de genade Zijns Geestes altijd wil bijstaan'

Veel betekend hoe men zich stelde voor Gods alwetend aangezicht, om in de tere vreeze van Zijn naam ambtelijk dienstbaar te mogen zijn. Begrijp jij waarom deze synodale eed nooit meer wordt afgelegd?

v. A.

Rechtvaardig door het geloof [5]

J.H. Madern,
Bergambacht

We zien de satan als de derde aanklager die moet meewerken om de zondaar tot Christus te doen vluchten.

Het gaat niet om de diepte en allerlei misbaar; het gaat om de ware zielsvernedering van een mens die buigt onder Gods rechtvaardige eis.

Wanneer Comrie schrijft over de satan als aanklager wijst hij op de bekende woorden uit Zacharia 3:1: '...en de satan stond aan zijn rechterhand om hem te wederstaan'. De duivel doet niet anders. Hij haat God, hij haat ook Zijn kinderen en knechten. Satan weet uit eigen ondervinding dat God heilig en rechtvaardig is en de zonde moet straffen en daarom beschuldigt hij voortdurend

Gods kinderen. Hij probeert als het ware de rechtvaardige Rechter op te hitsen tegen Zijn schuldige kinderen. Comrie wijst hierbij op Job. Hij wijst ook op het recht dat de duivel heeft op de mens krachtens de val in het paradijs: 'Zijn bedoeling is om de ziel net als Kaïn door wanhoop van God weg te laten vluchten, of net als Judas naar de strop te jagen, weg van het aangezicht van God'.

Geen antwoord

Heeft de mens een antwoord op al deze beschuldigingen? Nee, er is op duizend vragen geen antwoord, want de aanklagers hebben gelijk. Comrie: 'Tegenover zulke beschuldigers staat nu de arme

zondaar, net als dat kind dat op het vlakke van het veld geworpen is en zich in zijn bloed wentelt'.

Dit alles grijpt de zondaar zeer aan. Hij ziet geen uitweg meer en voelt in zijn ziel: 'Het is buiten hoop, het is buiten hoop'. Comrie: 'Hij protesteert niet tegen God en geeft Hém ook niet de schuld. Integendeel, hij neemt de zonden geheel en al voor zijn rekening. Terwijl hij erkent dat God hem zó geschapen heeft dat hij volkomen kon gehoorzamen'. We herkennen de woorden uit Zondag 4.

Ook in deze preek benadrukt Comrie dat hij niet leert, dat een mens gewillig moet zijn om verloren te gaan, 'maar de mens moet er wel toe komen dat hij Gods weg goedkeurt en Hem rechtvaardigt'. Dat is een evenwichtige en Bijbelse benadering. Het gaat niet om de diepte en allerlei

misbaar; het gaat om de ware zielsvernedering van een mens die buigt onder Gods rechtvaardige eis. Daar gloort immers de eerste straal van de verlossing.

In deze weg gaat een mens treurend en in zichzelf gebroken over de wereld. In de stille eenzaamheid laat hij soms zijn tranen de vrije loop. Hij heeft Gods rechtvaardigheid even lief als Zijn barmhartigheid. Maar hoe kan hij behouden worden? Hij weet het werkelijk niet. De Heilige Geest brengt deze buigende zondaar op Zijn tijd en wijze aan de voeten van de Rechter met de vraag: 'O God, is er bij U geen vergeving, opdat U gevreesd wordt?' Eer Saulus van Tarsen in de straat de Rechte een woord van troost te horen krijgt, heeft God al gehoord en tegen Ananias gezegd: 'Hij bidt'.

De Advocaat

We zijn toegekomen aan de vierde partij in de vierschaar: 'de Borg, de Advocaat of Voorspraak, de Scheidsrechter tussen God en de zondaar, Die evenzeer Gods eer als de zaligheid van de zondaar behartigt'. Comrie schrijft hier rijke woorden. Christus behartigt 'evenzeer Gods eer als de zaligheid van de zondaar'. Dat is het antwoord op alle verwarring rond de uitdrukking 'Gods eer hoger achten dan onze zaligheid'. Christus zorgt voor de eer van Zijn Vader én de zaligheid van Zijn kinderen. Beide zijn niet met elkaar in strijd. Gods kinderen mogen door het geloof hier iets van leren.

Comrie wijst op het werk van de Advocaat. Hij pleit bij de Rechter: 'O, Vader! Ik zie daar een arme, verloren zondaar in zichzelf. Hij ligt in zijn bloed te wentelen; Ik hoor dat hij over zichzelf klaagt en zich op de heup klopt. Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tezamen ontstoken, Hoséa 11:8. Och, laat hem in het verderf niet nederdalen; Ik heb verzoening gevonden, Job 33:24'.

Comrie legt uit hoe Christus Zijn verdiensten van lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid, Zijn betaling, Zijn striemen, Zijn bloed, Zijn verzoening, aan Zijn Vader voorlegt met de vraag die tevens een eis is: 'Och, laten Mijn striemen dan genezing toebrengen voor zo'n verslagene en verwonde. Als de Borg bij de Rechter van de gehele aarde zo ten gunste van de doemwaardige zondaar gesproken heeft, nadert Hij ook tot de ziel van de veroordeelde zondaar en maakt Zichzelf aan hem bekend in Zijn algenoegzame borgtocht'. Daar hopen we de volgende keer mee af te sluiten.

(wordt vervolgd)

Comrie en Holtius bespreken het schrijven van het Examen van het ontwerp van tolerantie.

Illustratie: uitg. Den Hertog, Houten

100 jaar Gereformeerde Gemeente Zwijndrecht

Rond 1900 togen tijdens tientallen jaren veel dorpelingen uit Zwijndrecht, die een gereformeerde prediking wensten te beluisteren, naar Dordrecht. In hun roeibootjes staken zij de Oude Maas over.

C.R. van den Berg,
Zwijndrecht

Na 1872 kon men met een speciaal pasje - uitgereikt door de Nederlandse Spoorwegen - via de spoorbrug naar de Merwestad wandelen. Bezocht werden de Christelijke Gereformeerde Kerk aan de Museumstraat, het gebouw van de Schildersbond aan de Cornelis de Wittstraat, waar bijvoorbeeld ds. G. van Reenen en ds. J. Fraanje voorgingen. Of zij beluisterden de hervormde predikant ds. Keller.

Op 8 maart 1918 institueerde ds. L.H. van der Meiden van Dordt, de latere docent te Apeldoorn, in de voorkamer van een nog bestaande woning aan de Wilhelminastraat 25 te Zwijndrecht een zelfstandige Christelijke Gereformeerde Kerk. Nadat spoedig ook de achterkamer nodig was, verhuisde de jonge gemeente naar een schoollokaal. Het vermoeiende en soms gevaarlijke reizen was onnodig, hoewel ook personen naar de Gereformeerde Gemeente aan het Dordtse Kasperspad bleven gaan.

Eigen gebouw

Reeds in 1919 kon een eigen kerkgebouw betrokken worden op de hoek van de Burgemeester de Bruïnelaan en de Molensteeg (nu Lindelaan). Helaas bleek dat dit weinig solide gebouwd was. Het beroepingswerk ving aan. Het eerste tweetal: ds. K. Groen van Bunschoten en ds. J. Barth te Harderwijk. De eerste werd gekozen en nam het beroep aan. Ds. Barth voegde zich in 1928 ook bij de Gereformeerde Gemeenten.

De periode voor de Tweede Wereldoorlog kenmerkte zich door twee dingen: grote materiële armoede en tegelijk geestelijke rijkdom! Na ds. Groen dienden hier de volgende predikanten: ds. J.P. Meijering, ds. G.A. Zijderveld (later predikant van de Gereformeerde Gemeenten), ds. M.S. Roos (zijn zoons ds. P. Roos en ds. W. Roos dienen respectievelijk de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Hersteld Hervormde Kerk) en ds. E. Venema.

In februari 1965 scheurde de gemeente helaas. Onder ds. Venema verlieten velen het kerkverband en werd de Christelijke Gereformeerde Kerk in Hersteld Verband opgericht. Deze kon zich in 1970 aansluiten bij de Gereformeerde Gemeenten. Niemand hoefde opnieuw belijdenis af te leggen en de kerkenraad mocht 'blijven zitten', zodat de gemeente (hoewel niet voortdurend als een Gereformeerde Gemeente) het jaar 1918 als haar beginpunt mag rekenen en dus honderd jaar bestaat.

Groei van de gemeente

Op 13 mei 1965 werd het kerkgebouw aan de Burgemeester Jansenlaan betrokken. Dat is vrij recent vernieuwd en uitgebreid. De gemeente groeide gestaag. Ook door het bejaardentehuis Nebo en de migratie van personen uit bijvoorbeeld Rotterdam. De gemeente werd na het vertrek van ds. Venema in 1973 nog gediend door ds. A.F. Honkoop (van 1984 tot 1990), ds. A. Vermeij (van 1994 tot 2001) en de eveneens van oorsprong christelijk gereformeerde ds. J. Veenendaal (van 2007 tot zijn overlijden in 2010). Sindsdien is de gemeente, ondanks vele beroepen, nog vacant. Het aantal (doop)leden bedraagt circa 1100.

De gevoelde roeping om (plaatselijk) aan evangelisatiewerk te doen, wordt verstaan. Een aloude leer wordt verspreid in nieuwe wijken, met autochtonen en allochtonen in het vroegere tuindersdorp. Hopelijk kunnen in een dit jaar te verschijnen gedenkboek de ontwikkelingen allemaal worden toegelicht.

De SGP, vrijwel uniek

Op 24 april is het 100 jaar geleden dat in Middelburg de Staatkundig Gereformeerde Partij werd opgericht. De band tussen het kerkverband van de Gereformeerde Gemeenten en de SGP is altijd warm geweest; niet in de laatste plaats vanwege de prominente rol die ds. G.H. Kersten heeft gespeeld in de totstandkoming van zowel ons kerkverband als onze partij.

M.W. Pos, Benthuizen
Landelijk voorzitter
SGP-Jongeren

‘Onze partij’ mag ik toch wel zeggen. Want we beseffen weinig wat een zegen het is om een partij als de SGP te mogen hebben. We zien het als vanzelfsprekend, maar dat is het historisch en internationaal gezien zeker niet. Sterker nog, in historisch en internationaal perspectief is de SGP vrijwel uniek.

Historisch perspectief

De SGP kón eigenlijk ook niet eerder dan in 1918 opgericht worden. Dat heeft te maken met het kiesstelsel. Tot 1917 was Nederland bij verkiezingen verdeeld in districten, en werd(en) er per district één of twee Kamerleden gekozen. De consequentie van dit stelsel was dat politici die een minderheidspositie hadden, en ook in de negentiende eeuw waren de bevindelijk gereformeerden in de minderheid, aanzienlijk minder kans maakten dan een kandidaat die voor grotere groepen acceptabel was. Uitzonderingen zoals Groen van Prinsterer daargelaten, zorgde dat

districtenstelsel ervoor dat kandidaten van een kleine partij moeilijk voet aan de grond kregen. Echter, in 1917 werd het districtenstelsel afgeschaft en kregen we het kiesstelsel zoals we het nu nog kennen. Vanaf toen telden alle stemmen die landelijk worden uitgebracht mee voor het totaal van de partij. Hiermee ontstonden voor de SGP plotseling mogelijkheden om Kamerzetels te kunnen behalen.

Politieke partijen van protestantse snit waren er al: de Anti-Revolutionaire Partij (ARP) en de Christelijk-Historische Unie (CHU). Beide partijen gingen later op in het CDA. De ARP (opgericht door ds. Abraham Kuypers) was echter een coalitie aangegaan met de rooms-katholieken om een vuist te kunnen maken voor bekostiging van het bijzonder onderwijs. Bovendien was de partij duidelijk gereformeerd, maar daarmee nog niet bevindelijk-gereformeerd. Reden genoeg voor ds. Kersten om op 24 april 1918 met enkele andere predikanten de SGP op te richten.

Bij de verkiezingen van 1918 behaalde de partij nog geen zetel, maar in 1922 werd een zetel en in 1925 zelfs een tweede zetel behaald. Sindsdien is de SGP onafgebroken met minstens twee zetels vertegenwoordigd geweest in de Tweede Kamer.

Verwondering

De partij is reeds onder leiding van ds. Kersten begonnen met het uitbouwen in de breedte, zoals in 1934 met de jongerenorganisatie SGP-jongeren. De SGP is in de afgelopen honderd jaar veranderd, zoals alles om ons heen veranderd is. Hoe we ook kunnen denken over meer of minder recente ontwikkelingen, en hoe Nederland ook steeds meer seculariseert, we mógen nog een partij hebben die staat voor Schrift en belijdenis. Dat is niet aan onze inzet te danken, maar alleen aan God, Die in Zijn wijsheid nog gebruik wil maken van Kamerleden die ook vol gebrek zijn. Als we ons bedenken hoe onze zustergemeenten in de Verenigde Staten en Canada moeten kiezen tussen slechts enkele partijen, die geen van alle voluit staatkundig gereformeerd willen heten, dan mogen we gerust stilstaan bij dit honderdjarig jubileum. Ook in het Verenigd Koninkrijk kunnen veel leden van aan ons verwante kerkgenootschappen niet stemmen op een partij die Bijbelgetrouwe politiek tracht te bedrijven. Daarmee zijn we rijker gezegend dan we vaak beseffen.

Standvastig en getrouw

Politiek bedrijven op grond van de Schrift stuit vaak op onbegrip. Daarom is naast dankzegging voor de 100 jaar die achterliggen, het gebed voor de onbekende toekomst noodzakelijk. En laat niemand zeggen dat de SGP strijdt voor een verloren zaak. Het loopt God namelijk nooit uit de hand. Wie had gedacht dat na de twee paarse kabinetten, het CDA weer een rol van betekenis zou gaan spelen en daarmee een remmende factor zou zijn? En wie had erop gerekend dat na een kabinet met daarin én CDA én ChristenUnie, er twee kabinetten kwamen waarbij de SGP een invloedrijke gedoogrol kreeg? Laten we daarin Gods leiding opmerken en voor de toekomst de Heere vragen om standvastigheid en getrouwheid om het pand dat ons toebetrouwd is, te mogen bewaren.

*Wie wijs is, merk' die dingen
En geev' verstandig acht
Op 's Heeren handelingen,
Zo vol van gunst als macht!*

Psalm 107:22 (ber.)

De herder

D. van Wijngaarden, Veenendaal

Lieke en Hannah gaan naar de schaapskooi in Ede. De schapen met de herder komen er aan. Wat een mooi gezicht is dat! Kijk! De honden zorgen dat de schapen pas naar binnen gaan als de herder het sein geeft.

We weten uit de Bijbel veel van de herder. De schapen lopen achter de herder aan. Hij heeft een stok en een staf bij zich, maar ook een slinger en wat steentjes. De herder waakt over zijn kudde. De schapen horen zijn stem en volgen de herder. Als een andere man de kleren van de schaapherder aantrekt en de schapen roept, luisteren de schapen niet! In Johannes 10 lezen we dat de Heere Jezus de goede Herder is. Zijn schapen

kennen Hem, zij kennen Zijn stem. De Herder kent hen ook. Wat zorgt Hij goed voor Zijn schapen! Hij leidt ze naar de grazige weiden. Hij beschermt hen voor de beren en de leeuwen.

Je begrijpt het beeld wel. De Heere Jezus zegt: 'Ik ben de goede Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen' 'Ik ken de Mijnen en word van de Mijnen gekend'.

Ken jij deze goede Herder al? Als je een nieuw hart hebt, hoor je bij Zijn kudde. Gelukkig kan dat nog, de Heere wil nog steeds kinderen tot Zich trekken. Wat ben je gelukkig als je bij deze kudde mag horen! Dan mag je weten dat Hij ook jou draagt, als je ziek bent of het moeilijk hebt. Ben je verdrietig? De Heere weet ervan, Hij weet wat voor jou het beste is. Je hoeft alleen maar te volgen. En als

je afdwaalt, dan zoekt Hij je weer op. Hij draagt Zijn schaap, zelfs zo'n wegloper! Luister naar Zijn stem, als je uit de Bijbel hoort: thuis, in de kerk of op school. De Heere zoekt nog steeds verloren schapen!

vervolgverhaal

16

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

De stem van God zorgde ervoor dat iedereen begreep dat Jezus Zijn geliefde Zoon was, Die gehoorzaamd moest worden.

Als Palko het gedeelte gelezen heeft waar God zegt: 'Deze is Mijn geliefde Zoon, gehoorzaamt Hem', schudt hij het hoofd. Hoe kan dat? Is Jozef dan niet Zijn Vader? O, wacht, hij begrijpt het al. 't Is natuurlijk net als bij hem. Juriga is niet zijn echte grootvader, maar zorgt voor hem, zodat iedereen denkt dat hij zijn kleinzoon is. Zo is het natuurlijk ook bij Jozef en de Heere Jezus.

Opnieuw leest hij wat God zegt. Hij is er tot in het diepste van zijn hart van overtuigd dat hij voortaan de geboden van

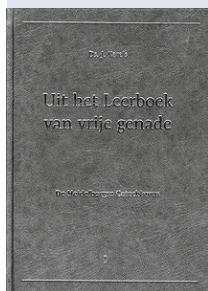
de Heere Jezus moet doen, omdat God de Vader het zo heeft bevolen. Verder, steeds verder leest de jongen. Dunaj ligt rustig aan zijn voeten en heft af en toe de kop op als Palko hardop een gedeelte dat hij niet begrijpt, overleest.

'Ik weet een ding zeker', roept hij uit, 'ik wil Hem gehoorzamen, al kan ik Hem niet zien, zoals de mensen in het boek!' Wonderlijke dingen leest hij. De Heere Jezus kan werkelijk alles! Hij geneest zieken, Hij geeft brood, Hij geeft zóveel dat duizenden mensen kunnen eten. Hij roept zondaren tot Zich en Hij onderwijst hen.

Palko vergeet alles om zich heen. Hij zit buiten de grot met zijn rug tegen de rots, de knieën opgetrokken en leest, leest maar door. Hij heeft geen erg in de prachtige natuur om zich heen, in de zingende vogels, de rondspringende eekhoorns, het klaterende beekje.

Als hij bij de gebeurtenissen komt in de hof van Gethsémané, springen de tranen hem in de ogen. 'Als ik daar geweest was, zou het niet gebeurd zijn. Ik zou niet geslapen hebben, ik had tegen Hem gezegd: 'Vrees niet, God zal U redden!'

Boekennieuws

"Uit het leerboek van vrije genade", ds. J. Karels, uitg. Boekhandel Van der Boom, Sommeldijk, € 64,90.

Uit het leerboek van vrije genade

Onlangs werden de studenten van onze Theologische School verrast met een prachtig geschenk: een exemplaar van de heruitgave van de catechismusverklaring van ds. J. Karels. Dit geschenk geeft iets weer van de betrokkenheid van onze emeritus predikant - die een aantal jaren als curator heeft gediend - bij de opleiding tot dienaren van het Goddelijke Woord. Zelf schrijft ds. J. Karels daarover bij Zondag 38: 'O, maken we het God nog weleens heilig lastig of Hij bij vernieuwing jonge mannen wil uitstoten, begiftigd met gaven van genade en wetenschap, opdat ze in Zijn wijngaard zouden dienen?' De broer van de schrijver, ds. W.J. Karels, schreef bij het verschijnen van de eerste druk in 2004 in De Saambinder een uitvoerige recensie. Samenvattend schreef hij: 'We menen de inhoud weer te kunnen geven in enkele kernwoorden: schriftuurlijk onderwijzend (het is een leerboek), bevindelijk praktisch en gunnend pastoraal'. Dat is de spijker op zijn kop. Omdat het een ongewijzigde heruitgave betreft, hoeft daar inhoudelijk niets aan toegevoegd te worden. Bijna vijftien jaar later kan van de vorm gezegd worden dat het taalgebruik nog steeds heel toegankelijk is. De verklaring laat zich gemakkelijk lezen en is actueel. De preken zijn 'van de band' overgenomen en zoveel mogelijk is de oorspronkelijke spreektaal aangehouden. Dit doet heel natuurlijk aan, maakt de verklaring geschikt voor de leesdiensten, terwijl het vrijwel nergens leidt tot gebrekkige schrijftaal. Al met al is het een verzorgde uitgave. De preken hebben alle een thema en zijn onderverdeeld in punten. Deze onderverdelingen zijn heel gevarieerd, aansprekend en gemakkelijk te onthouden. Een aardig voorbeeld hiervan is de preek over Zondag 38. Deze heeft als thema: 'De heiliging van Gods dag', onderverdeeld in twee punten: 1- zondagsarbeid en 2- zondagsrust. Ds. W.J. Karels sprak destijds in De Saambinder de wens uit dat deze verklaring zijn weg mocht vinden, ook in de gezinnen. Nu er een heruitgave nodig was, lijkt deze wens vervuld te zijn. De uitgever noemt als reden voor deze heruitgave de blijvende vraag naar deze actuele verklaring. Het doet goed dat er nog belangstelling is voor dergelijke catechismusverklaringen. Een catechismusverklaring is doorgaans de gerijpte vrucht van jarenlange overdenking, beleving en ontvouwing van de leer die naar de godzaligheid is. Het schrijven en uitgeven van een catechismusverklaring heeft iets in zich van een testament dat een nalatenschap beschrijft: er wordt schriftelijk iets waardevols overgedragen op een volgende generatie. Het ontvangen van zo'n geschenk geeft verplichting aan de jonge generatie. De Heere mocht willen geven dat de beleving van de leer van de drie stukken - waarbij velen van ons voorgelacht welgetroost geleefd hebben en zalig gestorven zijn - onder ons veel praktijk mag zijn, dat de prediking ervan in dezelfde lijn zijn voortgang mag hebben, opdat in de plaats der vaderen de zonen zouden mogen zijn.

G.P. van Nieuw Amerongen, Stolwijk

Boekaankondiging

"Rechtvaardig in Christus", Thomas Goodwin; uitg. Brevier, Kampen; 192 blz.; € 19,99.

De Engelse puritein Thomas Goodwin (1600-1680) uit Londen schreef in 1642 "Christus voorgesteld als de oorzaak van de rechtvaardiging". Het boek gaat over de relatie tussen geloof en rechtvaardiging, gebaseerd op Romeinen 8:34. In 2015 verscheen in de Engelstalige serie "Puritan Paperback" een heruitgave. Uitgeverij Brevier in Kampen brengt die nu in het Nederlands uit onder de titel "Rechtvaardig in Christus", in een vertaling van W. van Blaricum, voorzien van een inleiding van dr. P. de Vries.

"In de kerk", dagboek van Pasen naar Pinksteren, Andrea van Hartingsveldt-Moree; uitg. De Banier, Apeldoorn, 176 blz.; € 12,95.

Dit dagboek is deel 3 in de serie "Bijbelse vrouwen ontmoeten". Voor elke dag in de vijftig dagen tussen Pasen en Pinksteren is er in dit boekje een overdenking naar aanleiding van een Bijbelgedeelte, met een vraag en een citaat.

"Het gedierte des velds", ds. B.J. van Boven, uitg. Gebr. Koster, Barneveld; 102 blz.; € 11,90.

Dit is het derde deel in een serie waarin ds. B.J. van Boven uit De Valk Wekerom stilstaat bij het onderwijs door dieren uit het Hooglied. In drie separerende preken worden het paard, de ree en de vos onder de aandacht gebracht.

"Strijd de goede strijd", J.C. Ryle, uitg. Den Hertog, Houten; 109 blz.; € 12,50.

In vier traktaten beschrijft J.C. Ryle uit Liverpool de gang van de christen door dit leven. Hierin klinkt door de oproep tot de strijd (Luk. 13:24), het strijden van de goede strijd (1 Tim. 6:12), het met lijdzaamheid lopen van de loopbaan die is voorgesteld (Hebr. 12:1 en 2) en de overwinning van de wereld door het geloof (1 Joh. 5:4 en 5).

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Alblasserdam,
ds. C. Sonneveld te Krabbendijke;
Te Barendrecht,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Te Middelburg-Zuid,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
Te Puttershoek, ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Middelharnis en Terwolde-De Vecht,
ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Werkendam,
ds. G. van Manen te Elspeet.

Bedankt:

Voor Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, VS), ds. A.H. Verhoef te St. Catharines (Ontario, Canada);
Voor Leerdam, ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Uddel, ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

AANGEPASTE KERKDIENTST TE CAPELLE A/D IJSEL-WEST

Op zaterdag 21 april wordt in het kerkge-

bouw van de Gereformeerde Gemeente te Capelle aan den IJssel-West een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. A Verschuure voor te gaan. Allen hartelijk welkom.

BEVESTIGING/INTREDE DS. A. HOOGERLAND IN ROTTERDAM-IJSELMONDE

Met verwondering mogen wij u meedelen dat na een vacante periode van meer dan 66 jaar woensdag 2 mei ds. G. Hoogerland aan onze gemeente zal verbonden worden als eigen herder en leraar. De bevestigingsdienst begint om 14.30 uur waarin ds. C. van Ruitenburg hoopt voor te gaan. De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in de Zuiderhavenkerk van de Gereformeerde Gemeente te Barendrecht. Per 25 april is het adres van fam. ds. G. Hoogerland: Frankenoord 21, 3079 LB Rotterdam, tel: 010-3163115. Vanaf deze plaats willen we alle predikanten

en studenten bedanken voor het verkondigen van Gods Woord in onze gemeente gedurende de vele jaren van het vacant zijn.

Namens kerkenraad Gereformeerde Gemeente Rotterdam-IJsselmonde,
C.W. den Otter, scriba

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2017

* Pag. 218, gemeente GRONINGEN.

Het regelen van preekbeurten geschiedt in het vervolg door M. de Vries, Hoeksmeersterweg 1a, 9918 TA Garreldeweer, tel. (0596) 566281, e-mail: diaconie@gergemgroningen.nl

* Pag. 236, gemeente HOOGLIET.

Koster is nu: M.A. Neele, Vleet 12, 3192 JT Hoogvliet, tel.(010) 4387748, e-mail: kostergghoogvliet@solcon.nl

* Pagina 312, gemeente OOSTKAPELLE.

Het regelen van preekbeurten wordt nu verzorgd door J.P. Paardekooper, Pelgrimstraat 55, 4354 AP Vrouwenpolder, tel (0118) 594074, e-mail: paardekooper14@gmail.com

Berichten

AANKONDIGING BOEK VAN DS. P. MELIS

Van de hand van de op 22 april 2017 overleden ds. P. Melis is een boek verschenen, dat als titel draagt 'Uw God mijn God' en twaalf Bijbellezingen over Ruth, de Moabitische, bevat. Het is voorzien van een voorwoord van ds. A. Schot waarin hij o.m. het volgende opmerkt:

'Allen die ds. Melis als dominee gekend hebben, weten dat hij op een geheel eigen wijze de boodschap mocht prediken. Zijn sierlijke eenvoud heeft vele harten getroffen. Zijn uitspraken waren vaak kernachtig. Wie dit boek leest hoort hem als het ware weer spreken'. U kunt het boek bestellen door € 14,95 + € 4,25 (porti) = € 19,20 over te maken op bankrekeningnr. NL35 RABO 0387 720 162

t.n.v. Geref. Gemeente Ermelo, onder vermelding van 'boek Ruth' en uw naam + adres. Bij bestelling van meerdere exemplaren of bij vragen kunt u contact opnemen met dhr. J. Heres, tel. 0341-560349 (s.v.p. na 18.30 uur) of via e-mail: jheres@kliksafe.nl

REÛNIE KINDEREVANGELISATIE ROTTERDAM-Z (UITGAANDE VAN GEREFORMEERDE GEMEENTE BARENDRECHT)

Op zaterdag 17 november herdenken we het 40-jarig bestaan van de kinder- en tienerevangelisatie 'Het Lichtpunt' aan het Afrikaanderplein te Rotterdam (voorheen kinderevangelisatie 'De Goede Herder' en tienerevangelisatie Timótheüs). Dit evan-

gelisatiewerk is 40 jaar geleden gestart vanuit de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid (Mijnsherenplein). Met elkaar willen we dit jubileum herdenken. Voor verdere informatie en aanmelden, ga naar de volgende link www.bijbelclubhetlichtpunt.nl/40jaar, mail naar 40jaar@bijbelclubhetlichtpunt.nl of bel 0180-611420.

THEMADAG DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL

De themadag van het Deputaatschap voor Israël op vrijdag 11 mei gaat ditmaal over de achtergronden en de noodzaak van de revisie van de Delitzschvertaling, een project van de TBS waarbij ook de GBS en het Steunfonds Israël Isaac Da Costa Fonds betrokken

zijn. Sprekers zijn: ds. J. Goldby (TBS) en L. van der Tang (Steunfonds Israël). De bijeenkomst wordt gehouden in de Bethlehemkerk van de Gereformeerde Gemeente te Woerden. Na de lunch is er een panelbespreking. Er is tevens verkoop van Israëlproducten, boeken en kaarten.

De bijeenkomst begint om 10.00 uur. Kosten: € 7,50 (studenten: € 5,-) Aanmelden is mogelijk via www.dep-israel.nl of via tel. 0348-489929.

ZANGAVONDEN

Barendrecht

Zangavond op zaterdag 28 april, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente van Barendrecht, m.m.v. het Delta Mannenensemble, het gemengd koor Hammaäloth, de organisten Jan Rozendaal en Arjan Kuiper en Anja Heimensen, dwarsfluit. Leiding: ds. C. Sonneveldt. Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijbelverspreiding.

De Valk-Wekerom

Psalmzangavond op vrijdag 27 april, aanvang 19.30 uur, in de kerk van Gereformeerde Gemeente te De Valk-Wekerom. Ds. B.J. van Boven hoopt de opening, verbindende teksten en de sluiting te verzorgen. Organist Pieter Heykoop. Collecte voor zorgcentrum Eben-Haëzer te De Valk-Wekerom. (De vrouwen en meisjes die deze bijeenkomst bijwonen, wordt vriendelijk verzocht een hoofddeksel te dragen).

Ede

Kinderzangavond op donderdag 26 april, aanvang 19.30 uur, einde circa 21.00 uur, in de Oude Kerk te Ede, m.m.v. de jeugdkoren

Laus Deo uit Amersfoort en Immanuel uit Lunteren en verschillende instrumentalisten. Vertelling door Jaco Pons. Collecte voor onderwijs in Pakistan (actie JBGG).

Ede

Bevrijdingszangavond op zaterdag 28 april, aanvang 19.30 uur, in de Petrakerk van de Gereformeerde Gemeente van Ede. Collecte voor aflossing kerkbouwschuld en bestrijding onkosten.

Goes

Oranjezangavond op vrijdag 27 april, aanvang 19.15 uur, in de Grote of Maria Magdalena-kerk te Goes, m.m.v. het mannenkoor Elim uit 's-Gravenpolder, een koperkwartet en enkele instrumentalisten. Toegangsprijs € 5,- voor volwassenen en € 1,- voor kinderen t/m 12 jaar. Collecte t.b.v. Jeugdbondactie Geloofwaardig onderwijs.

Opheusden

Psalmzangavond (kinderzang en samenzang met bovenstem) op vrijdag 27 april, aanvang 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Opheusden. Organist: D. Stuurbrink. Opening en meditatie door ds. W. Mouw. Collecte t.b.v. Jeugdbondactie Geloofwaardig onderwijs.

ACTIVITEITENDAG IN NUNSPEET

Vanuit de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet wordt op vrijdag 27 april een activiteitendag op het 'Zwarte Veldje' aan de Peterson-Ramringweg georganiseerd. Naast verschillende activiteiten tussen 10.30 uur en 16.00 uur, is er ook een fietstocht van ongeveer 20 km. Start fietstocht: tussen 10.30 uur en 11.30 uur bij de kerk van de Gereformeerde Gemeente.

De activiteiten vinden plaats tussen 10.30 uur en 16.00 uur. De opbrengst is t.b.v. Jeugdbondactie Geloofwaardig onderwijs.

AUTO- EN FIETSPUZZELTOCHT YERSEKE

De activiteitencommissie van de Gereformeerde Gemeente te Yerseke organiseert op vrijdag 27 april twee fietspuzzeltochten, die in lengte verschillen en een autopuzzeltocht. Inschrijf- en vertrekpunt: kerk van die gemeente. Inschrijven voor en start van autoroute: tussen 13.00 en 14.00 uur, voor de lange fietstocht tussen 13.00 en 13.30 uur en voor de korte fietstocht tussen 13.30 en 14.00 uur. Deelnemerkosten: autoroute: € 10,- per auto en fietstocht: € 5,- p.p. De opbrengst is voor nieuwbouw kerkgebouw.

BETUWSE LENTETOCHT

Betuwse fietstochten en auto- en motortocht, die georganiseerd worden vanuit de Gereformeerde Gemeente van Tricht-Gel-

dermalsem op zaterdag 5 mei. Fietsroutes: 25, 40 en 60 km. Auto- en motorroute: 100 km. Vertrek- en eindpunt: bij Van Doorn B.V., Laageinde 15A te Geldermalsen, op welke locatie ook een markt is. Starttijd: tussen 9.00 en 12.00 uur. Kosten: per persoon € 5,-, t/m 12 jaar € 2,50 (per gezin max. € 17,50). Voor informatie: www.betuwselentetocht.nl of bel Arjaan van den Born, tel. 0345-535688 of mail naar: info@betuwselentetocht.nl. Fietsverhuur: Betuwse Stromen, tel: 0345-651269. De opbrengst is t.b.v. bovengenoemde Gereformeerde Gemeente.

KERKHISTORISCHE WANDELINGEN MIDDELBURG

Kerkhistorische wandelingen met herinneringen aan ds. Smijtegelt op de donderdagen 3 mei en 21 juni. Start vóór het oude stadhuis op de Markt om 15.00 uur. De wandelingen met gids voeren langs oude kerken en hun bewogen geschiedenis. Opbrengst (vrijwillige bijdrage) is bestemd voor de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht. Groepen op afspraak. Aanmelding: P.C. Beeke, e-mail: p.c.beeke@kliksafe.nl of tel. 0118-633828.

AFSCHIED VAN GEMEENTERAAD DORDRECHT MET KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Dinsdag 27 maart was het voor B. (Bert) Staat een gedenkwaardige dag. Na vele jaren voor de SGP in de Dordtse politiek actief te zijn geweest, heeft hij die dinsdagmiddag afscheid genomen. Dit gebeurde in een bijzondere raadsvergadering. Aan het eind van deze vergadering werden hem, na een waarderende toespraak door burgemeester Kolff, de versierselen opgespeld van lid in de Orde van Oranje-Nassau. Zijn vrouw en gezin waren hiervan getuigen, alsmede ook veel familieleden en vrienden. In zijn dankwoord gaf Staat alle eer aan de Heere, Die hem alles heeft gegeven om dit werk te kunnen doen. Soms ook in moeilijke momenten, waarin het Bijbels getuigenis te midden van een overwegend seculiere raad, door hem naar voren werd gebracht. Staat is in 1990 met zijn benoeming als SGP-burgerraadslid politiek actief geworden. In aansluiting daarop is hij vanaf april 2002 tot 2018 (vier raadsperiodes) raadslid geweest in de fractie van de CU/SGP in de Dordtse gemeenteraad, waarvan de laatste vier jaar als fractievoorzitter. Wij feliciteren Staat, samen met zijn vrouw, van harte met dit mooie afscheid en met deze koninklijke onderscheiding. De Koning der koningen schenke hen Zijn zegen voor tijd en eeuwigheid.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Dordrecht

THOMAS BOSTON

Kerkdiensten

ZONDAG 22 APRIL 2018

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Aalst 14.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Alblasserdam 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. C.A. van Dieren; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 10.00 uur ds. J. Driessen; Bodegraven 19.00 uur ds. R. Kattenberg; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi en 18.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. A. Verschuure en 16.30 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Deventer 19.00 uur ds. B. Labee; Dinteloord 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. C. Sonneveld; Doetinchem 19.00 uur ds. M. Joosse; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Ede 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 10.00 uur (leesdienst) ds. C.G. Vreugdenhil en 14.30 uur ds. E. Bakker; Elspeek 11.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 14.30 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. C. Hogchem; Goes 18.30 uur stud. M. Blok; Gorinchem 10.00 en 15.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. A.J. de Waard; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. M.H. Schot; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. A. Verschuure; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Hilversum 19.00 uur (openb. bel.) ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Hoofddorp 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Hoogeveen 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Hoogvliet 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 18.30 uur ds. A. Schot; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kortgene 16.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Leerdam 14.30 uur ds. F. Mulder; Leiderdorp 15.30 uur (H.D.) ds. W. Harinck; Lelystad 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 14.30 uur

ds. J.M.D. de Heer; Melissant 16.00 uur ds. C. Harinck; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur stud. M. Blok; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur stud. H.J. Agteresch; Mijdrecht 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. A.J. Gunst; Nieuwe-Tonge 15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. G. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Oude-Tonge 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Poederoijen 14.30 uur (openb. bel.) ds. M.T. Al-Chalabi; Poortugaal 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Rheden 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. J. Mijnders; Ridderkerk-Slikkerveer 15.45 uur ds. A. Verschuure; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. D. de Wit; Rotterdam-Alexanderpolder (zie Rotterdam-Centrum); Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. C. Harinck en 19.00 uur ds. H. Brons; Scherpenisse 14.00 uur ds. D.W. Tuinier; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. K. Boeder; Soest 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Spijkenisse 14.30 uur ds. G. Pater; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. P. Mulder; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. G. van Manen; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. C. van Krimpen; Utrecht 12.30 uur ds. A. Verschuure; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 10.00 uur (H.A.) ds. G. Heijkamp; Wierden 9.30 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 15.00 uur ds. A. Schreuder.

DINSDAG 24 APRIL 2018

Elspeek 19.30 uur ds. G. van Manen; Goudswaard 19.30 uur ds. W. Silfhout; Marknesse 19.30 uur ds. C. Hogchem;

Melissant 19.30 uur ds. P. Mulder; Middelburg-Zuid 19.00 uur (uitzendingsdienst) ds. S. Maljaars; Stolwijk 19.30 uur (afscheidsdienst) ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Urk 19.30 uur ds. A. Schot; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G. Pater.

WOENSDAG 25 APRIL 2018

Barneveld-Zuid 14.00 uur ds. G. Beens en 19.00 uur (intrededienst) ds. J. van Laar; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Herkingen 19.30 uur ds. D. de Wit; Hoogvliet 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Kamperland 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Krabbendijke 19.30 uur (tijdrede) ds. A. Schot; Krimpen a/d IJssel 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburg; Leiderdorp 19.30 uur (bidstond) ds. P. Mulder; Naaldwijk 13.45 uur (huw.bev.) ds. H.A. van Zetten; Ridderkerk 19.30 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. W. Visscher; Sliedrecht 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Zwolle 19.30 uur ds. B. van der Heiden.

DONDERDAG 26 APRIL 2018

Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Bodegraven 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Borssele 19.30 uur ds. D. de Wit; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; Drachten 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Krabbendijke 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Leerdam 19.30 uur ds. M. Joosse; Meeuwen 19.30 uur ds. K. Boeder; Naaldwijk 19.45 uur ds. B. Labee; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. W.J. Karels; Oud-Beijerland 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Zuid 14.30 uur (huw.bev.) ds. W. Mouw; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Waardenburg 15.00 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; Werkendam 14.15 uur (huw.bev.) ds. M. Karens.

ZATERDAG 28 APRIL 2018

Capelle a/d IJssel-West 15.00 uur (dovendienst) ds. A.J. de Waard.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 22 APRIL 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 16.30 uur evang. S. de Visser; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. S. de Visser; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. G. Baan; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Met leedwezen deelt de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Apeldoorn mee dat op 10 april jl. is overleden zijn oud-ambtsbroeder

Frans Keurhorst
echtgenoot van Johanna ten Voorde

in de leeftijd van 96 jaar.

Van 1974 tot 1979 en van 1985 tot 1993 heeft hij in alle getrouwheid de gemeente mogen dienen in het ambt van ouderling. De Heere gedenke zijn vrouw, kinderen en (achter)kleinkinderen, alsook alle andere achtergebleven betrekkingen in dit verlies.

Namens de kerkenraad, ds. R.A.M. Visser, preses
M.J. den Haan, scriba

**SGP-HERDENKINGSBUNDELS:
Verheft de banier DEEL 1 EN 2**

Ds. G.H. Kersten, ds. A.T. Huijser,
ds. C. Sonneveld, ds. G.M. de Leeuw,
ds. A. Verschuure e.a.
Elk deel bevat 6 tijdredes.

**Teken nu in voor actieprijs set:
€ 29,50 i.p.v. € 35,00!**

Abonnees themaprekenserie:
€ 12,50 p.d.
Binnenkort bij uw boekhandel.

Uitgeverij de Ramshoorn
www.ramshoorn.nl/06-22780238

Te huur kamer per 1 juni in net
studentenhuis te **Rotterdam**.
Bel of app naar 06-14936551

Dringend, wegens omstandigheden,
(tijdelijke) woonruimte (huur) gezocht in
de omgeving van Reeuwijk voor
1 volw. en 1 kind. Contact: 06-57827189

Ontspannen op de **Veluwe**. Luxe, lichte
en ruime chalet, van alle gemakken
voorzien, o.a. **cv, wasmachine**.
Info: www.vakantiedehoutduif.nl
of bel 06-47584570.

Wie heeft er zin in een werkvakantie in Zeeland?

KWEKERIJ J.A. VAN ZETTEN - THOLEN

Wij zijn een kleinschalig familiebedrijf en zijn op zoek naar

gemotiveerde jongeren

voor de oogst van snijbloemen in de maanden mei en juni.

Wij bieden je afwisselend werk tegen een goede beloning. Woonruimte beschikbaar.
Heb je interesse? Bel dan 06 12788720

NIEUWE BOEKEN!

Ds. J. van Rijswijk,
15 preken over het
leven van Ruth
€ 17,50

Adriaan van Belzen,
Een levend getuigenis,
14 gesprekken met bekende
SGP'ers over 100 jaar SGP.
O.a. J.T. van den Berg, A.I.G. Dorst,
A. de Kruijff, M.F. van Leeuwen,
W. Pos, P. Schalk, C.G. van der Staaij,
P. Verhoeve, B.J. van der Vlies, L. van
der Waal en B. Belder. Ook zijn er
bijdragen opgenomen van negen
Kamerleden.
220 pagina's **€ 14,95 (verschijnt 24 april D.V.)**

Bestellen: 0342-421031 of belzen@filternet.nl

VACATURE

**Wij zoeken een
leerkracht voor
groep 5/6**

Meer info: www.joosvanlarenschool.nl/vacature/

CLASINASTRAAT 3
4341 ER ARNEMUIDEN

Welkom op Camping Weijdehorst in

Uddel. Een gezellige camping op de
Veluwe. Veel speelmogelijkheden
binnen en buiten, 5 pers. Stacaravan
te huur, mooi sanitairgebouw, op
loopafstand van de bossen en hei.

Tevens verhuur van schuur voor
familiedagen etc. www.weijdehorst.nl
of bel 0577402520

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Te huur **8-persoons vakantiewoning** in **Nunspeet** op park direct aan

het Veluwemeer. Zondagsrust en
animatieteam. Met wasmachine.
www.veluwemeervakantiehuis.nl

In de maand april 2018 houden we een

SPECIALE BOEKENACTIE 3 boeken halen, maar twee betalen

(goedkoopste boek gratis)
Naast de actie hebben we ca.
1200 boeken tegen speciale
aanbiedingsprijzen.

Een bezoek aan onze zaak is zeker de
moeite waard.

Vrijdag en zaterdag geopend, andere
tijden op afspraak.

KOOL BOEKEN ANTIQARIAAT

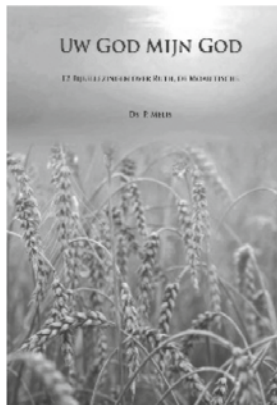
Hoofdweg 204
6744 WR EDERVEEN
Tel: 0318-574290 - 06-51216184

Nieuwe uitgave

UW GOD MIJN GOD

DS. P. MELIS

Twaalf Bijbellezingen over Ruth, de Moabitische

Uit het voorwoord

Allen die ds. Melis als dominee gekend hebben, weten dat hij op een geheel eigen wijze de boodschap mocht prediken. Zijn sierlijke eenvoud heeft vele harten getroffen. Zijn uitspraken waren vaak kernachtig. Wie dit boek leest hoort hem als het ware weer spreken.

Ds. A. Schot, Nunspeet

Prijs:
€ 14,95

Wijze van bestellen:

U kunt het boek bestellen door € 14,95 + € 4,25 (portie) = € 19,20 over te maken op bankrekeningnummer NL35 RABO 0387 720 162 t.n.v. Geref. Gemeente Ermelo onder vermelding van 'boek Ruth' en uw naam + adres. 'Uw God mijn God' wordt u daarna toegezonden.

Bij bestelling van meerdere exemplaren of bij vragen kunt u contact opnemen dhr. J. Heres (tel. 0341-560349 (s.v.p. na 18.30 uur) of via e-mail jheres@kliksafe.nl).

Fijne vak. woning (2-6 pers) in Grijskerke, **centraal op Walcheren!** Nog vrij; wk 20 t/m 26 en na wk 35. Tel. 0118-592830

Zuna bij Rijssen: nog tot 31 aug. i.v.m. overname van ons park t.h. **6-8 pers. vak. woningen.** Mooie fiets- en wandelmogelijkheden. Tel. 0548-512790 of kijk op www.vakantieoordholsappel.nl

Te huur op camping Bergzicht in Ommen: een bijna nieuw chalet met een mooi prieel en 6 slaappleatsen. Wk 30 t/m 33 bezet. Info: 06 820 119.63.

Vakantie Oostenrijk. Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm/Zell am See. Info: 0180-322181 / 06-51166845. www.vakantieindebergen.nl

 VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging
Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Nunspeet, vakantiehuisje t.h. max. 6 p. op De Hofstee 06-82003734, 3 fietsen zie: <https://mijnvakantiestek.nl/1206>

Thema:
**Achtergronden
en noodzaak revisie
Delitzschvertaling**

Themadag

Deputaatschap voor Israël

D.V. vrijdag 11 mei 2018

**Bethlehemkerk
Ger. Gem. te Woerden**
(Oudelandseweg 50)

Aanvang: 10.00 (inloop 9.30 uur)
Sluiting: omstreeks 14.30 uur

Sprekers:
Ds. J. Goldby en L. van der Tang

Voor meer info en aanmelden:
zie onze website of neem
telefonisch contact op.

Kosten: € 7,50
studenten: € 5,- (incl. lunch)

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

www.dep-israel.nl - tel.: 0348 489 929

specialist in christelijke ggz

help jij jongeren met autisme op weg?
wij zoeken een

**senior begeleider
en begeleider**

voor onze locatie voor begeleid wonen Juventum in Ede

> bekijk de vacature op www.werkenbijeleos.nl

Vakantie vieren in Yerseke en omgeving?
www.bluegreenholiday.nl

**Te huur in Kootwijkerbroek; een ruime
vrijstaande woning** met 5 slaapkamers
voor max. een jaar. Tel. 06-53405696.

B&B Z.O. Engeland voor 2 pers.
In eigen sfeer. Ned. Spr.
Binnen bereik van London.
Info: email es@uwclub.net

ES Vakanties
Vakanties in eigen sfeer

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u
een **stacaravan op gezinscamping**.
Recreatieteam, kerkdiensten, zon,
water en bergen. Info: 055-3030083
www.es-vakanties.nl

Welkom op onze site!
Ruim 60.000 boeken op:
www.derooboeken.nl

VAKANTIEHUIS (Ver)huren?
Boek voordelig direct bij de eigenaar
MIJNVAKANTIESTEK.NL

DE JACHTHOEVE
zorgboerderij met boerderijwinkel

Wie komt ons helpen?

Wij, Zorgboerderij De Jachthoeve, zijn op dinsdag tot en met vrijdag op zoek naar vrijwilligers die onze medewerkers willen vervoeren en/of met hen willen samenwerken in de keuken, fruitthof en onze winkel.

Bel gerust om uw mogelijkheden met ons te bespreken.

T 0318 590 560
E info@dejachthoeve.nl
I www.dejachthoeve.nl

Roekelse Zandweg 7a 6733BS Wekerom

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavars)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Rosemooi
HOEDENMODE

DESIGN

www.rosemooi.nl

**Reformatorische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Urgent need for Reformed education in Canada

Calvin Christian School, affiliated with the NRC (Ger. Gem.) of Southern Alberta, has several teaching vacancies for 2018-2019 which will impact our ability to offer continued education to the children of our congregations.

We would be grateful to welcome applications from competent, versatile, and dedicated teachers of any grade/age level, who also have a love for the truth which is according to godliness. More information about CCS can be found at lesgevenincanada.nl. Should the Lord incline your heart to apply, please submit a cover letter with your resumé or c.v. to office@ccschool.ca.

**Calvin
Christian
School**

Coalhurst, Alberta

**For more information about the
vacancies, available immigration
support, or the application
process, please contact
the principal Marc Slingerland:**

001-403-381-3030
marc.slingerland@ccschool.ca

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

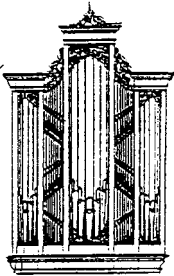
W werkmittalent.nl

DATA- EN TELECOMSPECIALIST SYSTRA ICT - KAMPEN
COÖRDINATOR NETWERKEN ST. ONTMOETING - EPE
DIVERSE FUNCTIES KRAAIJEVELD - MAASLAND
AUDIOVIS. INSTALL. TECHN. PRES. PARTNER - ZOETERMEER
NETWERP-/SYSTEEMBEHEERDER M.BITZ - KRABBENDIJK
VERKOOPADVISEURS BEDDEN VIA JOBFISH HRM - HEEL NL

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637

www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie- Stem- en onderhoudswerk

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383

www.houtsnijwerk.nl

NATUUR- EN LANDSCHAPSCAMPING

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen op Camping De Verborgene Hoek
FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte
LODGETENT (6-8 of 8-10 pers.) bij de FRIESE MEREN.

www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

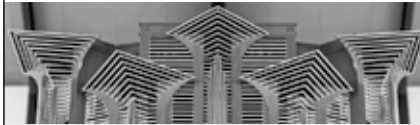
T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AUTOAKTIEF

GROEP

Full service garagebedrijf in Barneveld zoekt:

(Leerling)autotechnicus

info@autoaktiefgroep.nl

0342-413415

www.autoaktiefgroep.nl

Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

2

Europa's grootste keus

Braziliaans eiken Keuken compleet zoals
opgesteld en inclusief getoonde 3 apparaten.

Kraakprijs!
1564,-

PAUL ROESCHER

KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m2 in Rijssen en Apeldoorn

Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Te vondeling gelegd

Home of Love ontfermt zich over hen

Maak uw gift over op
NL56 RABO 0347 3760 29
t.n.v. Hudson Taylor/SBHC
te Dordrecht.

Of doneer via: www.hudsonstaylor.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen

(bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$165, USA: \$140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

De keus van Ruth

Is Ruth op de grens van Moab wedergeboren? Had Ruth bij haar belijdenis kennis aan Christus? Moeten we het ogenblik waar Ruth openbaar komt, zien als de levendmaking?

Bedoeling

Voordat we iets proberen te schrijven over deze vragen (samengevat van verschillende vraagstellers), geven we eerst heel nadrukkelijk aan waarom we menen dat dit boekje in de canon van de Heilige Schrift is opgenomen. Graag sluiten we aan bij de kanttekenaren op onze Statenvertaling die zo kernachtig de inhoud samenvatten in de inleiding: 'Dit boek wordt genoemd het boek Ruth, omdat daarin voornamelijk haar historie verhaald wordt, te weten, hoe zij door gelegenheid van haar eerste huwelijk aan Elimelechs zoon van de heidense afgoderij bekeerd is tot de ware religie, en voorts met haar schoonmoeder Naomi uit het land der Moabieten te Bethlehem-Juda gekomen zijnde, door een wonderlijke regering Gods getrouwd is aan Boaz, en alzo (niettegenstaande dat zij van heidense afkomst was) geworden de overgrootmoeder van David, en dienvolgens mede een moeder van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus, naar het vlees, tot een spiegel van Gods onbegrijpelijke genade, en een voorbeeld van de beroeping der heidenen tot de gemeenschap van onzen Heere Christus, het beloofde Zaad'.

Met deze uitspraak komen alle vragen over de weg die de Heere met Ruth ging,

in een ander licht te staan! Waarschijnlijk aan het eind van de donkere Richterentijd - die we moeten plaatsen ongeveer 1380 tot 1085 voor Christus - speelt zich deze geschiedenis af. Dwars door alles heen blijkt de Heere Zijn Kerk te bouwen! Een Joodse vrouw, Naomi, blijkt met Godsvreze bedeed te zijn. En een Moabitische mag delen in datzelfde genadegoed. De bekende Bijbelverklaarder M. Henry schrijft over Ruth: 'Dit is nu een voorbeeld van een oprechte bekeerling tot God en Godsdienst'. Zo eenvoudig vult hij aan: 'Daartoe moet het met ons komen'

Genadeleven

Er is enig verschil van gevoelen wat er nu precies in haar ziel was bij de nadering van het land van Juda. Dat bijzondere ogenblik als Orpa terugkeert en Ruth haar heerlijke belijdenis uitspreekt: 'Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk en uw God mijn God. Waar gij zult sterven, zal ik sterven en aldaar zal ik begraven worden; alzo doe mij de HEERE en alzo doe Hij daartoe, zo niet de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en tussen u'. Dit moment kunnen we niet de levendmaking noemen. Ook kunnen we niet zeggen dat Ruth hier wedergeboren is.

Bij alles wat we niet weten van haar zieleleven, uit deze belijdenis mogen we afleiden volgens kanttekening 8 (slot) dat Ruth alreeds 'bekeerd is'.

Wanneer dat precies is gebeurd en hoe, blijft verborgen. Wel zeggen we het onze vaders graag na kanttekening 32a op 'uw volk is mijn volk en uw God mijn God': 'Hiermede toont zij haar bekering tot de ware God en de gemeenschap Zijner kerk'. Deze belijdenis kunnen en mogen we nooit losmaken van enige kennis van de Middelaar. Bij de grens van Moab komt Ruth openbaar. Tegelijk: daar is Ruth niet gestorven! De Heere heeft haar weg verder geleid. En zoals Ruth op die weg door Gods wonderlijke leiding de bruid van Boaz geworden is, zo zal de Heere verloren Adamskinderen verenigen met de Bruidegom, Jezus Christus.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.